

**Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова**

Овсянко А. В.

Кириченко С.В.

**Методичні вказівки
з англійської мови
для самостійної роботи
студентів 1 та 2 курсу
заочного відділення
спеціальності «Психологія»**

Миколаїв – 2020

УДК 811.111:
О 35
К43

Рекомендовано кафедрою сучасних мов НУК імені адмірала Макарова.

Автори А. В. Овсянко, викладач кафедри сучасних мов НУК,
С. В. Кириченко, канд. пед. наук, доцент кафедри сучасних мов НУК.

Рецензент: Н. М. Філіппова, кандидат філологічних наук, професор НУК,
заступник завідувача кафедри прикладної лінгвістики,
Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова.

Овсянко А.В.
Кириченко С.В.

Методичні вказівки з англійської мови для самостійної роботи студентів 1 та 2 курсів заочного відділення спеціальності «Психологія» складено відповідно до учбового плану і мають на меті допомогу студентам у самостійному засвоєнні дисципліни, виконанні контрольних завдань та підготовці до складання іспиту. – Миколаїв : НУК, 2020. – 72 с.

ISBN

Методичні вказівки містять робочу програму дисципліни, методичні вказівки по темах дисципліни, методичні вказівки з граматики дисципліни, методичні вказівки для виконання контрольних робіт та рекомендовану літературу.

© Овсянко А.В., 2020
© Кириченко С.В., 2020
© Поліграфічне підприємство СПД
Румянцева Г.В., 2020

Зміст

1. Вступ
2. Робоча програма дисципліни
3. Методичні вказівки до вивчення тем з дисципліни.
4. Методичні вказівки для виконання контрольних робіт

Вступ

Подані методичні вказівки направлено на формування лінгвістичної та комунікативної компетенції, що дозволяють використовувати іноземну мову, як засіб професійного спілкування майбутнього фахівця у галузі психології.

У доробку подано рекомендації щодо читання, перекладу та реферування наукової та професійної літератури за фахом.

Тематичний матеріал сформовано з урахуванням учбового плану з предмету, що також представлений у рекомендаціях.

Значну увагу приділено виконанню контрольних робіт. Подано основні вимоги та рекомендації щодо здійснення цієї частини самостійної роботи.

Додатково подано план практичної роботи для засвоєння тем дисципліни, розібрано основний граматичний матеріал та рекомендовано літературу для самостійної роботи.

Робоча програма дисципліни

Мета та завдання дисципліни

Мета дисципліни – сприяння підготовці студентів з іноземної мови до адекватного функціонування у конкретних професійних та академічних ситуаціях.

Завдання дисципліни:

- сформувати у студентів загальні та професійно-орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції (лінгвістичну, соціолінгвістичну та прагматичну) для забезпечення їхнього ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі;
- сформувати у студентів загальні компетенції (декларативні знання, вміння та навички, компетенцію існування та вміння учитися); сприяти розвитку здібностей до самооцінки та здатності до самостійного навчання, що дозволить студентам продовжувати навчання в академічному та професійному середовищі як під час навчання у ВНЗ, так і після отримання диплома про вищу освіту;
- допомагати студентам у формуванні загальних компетенцій з метою розвитку їхньої особистої мотивації (цінностей, ідеалів); зміцнювати впевненості студентів як користувачів мови, а також їхнє позитивне ставлення до вивчення мови;
- досягати широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем для того, щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних та академічних ситуацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати як використовувати мовні одиниці у межах лексичної, граматичної, семантичної, мовленнєвої та соціокультурної компетенцій:

- *лексична компетенція* - знання лексичних та граматичних елементів, підібраних відповідно до академічних та/або професійних ситуацій, в яких вони мають вживатися;
- *граматична компетенція* - знання та вміння користуватися граматичними ресурсами мови в рамках даної ситуації;
- *семантична компетенція* - здатність студента усвідомлювати та контролювати організацію змісту тексту, співвідносити слово до його загального контексту, простежувати внутрішньолексичні зв'язки, розуміти значення граматичних елементів, категорій, структур та процесів;
- *мовленнєва компетенція* – знання та вміння усної та письмової комунікації, зокрема діалогічного та монологічного мовлення, участі у дискусіях, написання різних видів письмових робіт за темами змістових модулів;
- *соціокультурна компетенція* – знайомство з особливостями іншомовної професійної комунікації, розвиток уміння будувати свою мовленнєву поведінку відповідно до соціокультурної специфіки країни, мову якої вивчають.

уміти використовувати іноземну мову інтегровано у межах зазначених вище компетенцій, а саме:

- використовувати монологічне усне мовлення у межах професійної та суспільно-політичної тематики для розповіді, переказу; висловлювати свої думки, обґрунтовувати їх; анотувати прочитані тексти, статті, есе тощо, правильно вживаючи різноманітні граматичні конструкції;
- вести діалог із професійної та суспільно-політичної тематики, ставити запитання всіх видів й давати розгорнуті відповіді, відстоювати свою думку;
- сприймати на слух і розуміти іноземну мову в межах професійної та суспільно-політичної тематики, адекватно реагувати;

- працювати з текстом професійного та суспільно-політичного характеру: читати, розуміти зміст (головну ідею і деталі), виокремлювати основні змістові частини і ключові слова, складати план, нотувати;
- робити презентацію іноземною мовою в межах професійної тематики, дотримуючись всіх етапів та правил подання інформації;
- писати есе іноземною мовою в межах професійної та суспільно-політичної тематики, дотримуючись встановлених правил;
- писати резюме іноземною мовою;
- вести ділове листування іноземною мовою;
- самостійно працювати над підвищенням свого рівня володіння іноземною мовою, розширювати лексичний запас.

Методичні вказівки до вивчення тем дисципліни

Через малу кількість годин відведених на безпосереднє спілкування викладача та студентів заочного відділення, студентам доводиться багато працювати самостійно.

Самостійна робота студентів підчас вивчення іноземної мови охоплює: вивчення термінологічної лексики за темами навчального плану дисципліни, вивчення граматичних правил, читання, переклад та опрацювання аутентичних текстів, розвиток навичок письма.

Теми дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Introduction to Psychology

Тема 1. What is Psychology?

Тема 2. The Growth of Psychology

Тема 3. Perspectives and Research Methods of Psychology

Тема 4. Famous Psychologists

Тема 5. Areas of Research and Practice

Змістовий модуль 2. The Diversity of Contemporary Psychology

Тема 6. Social Psychology

Тема 7. Sports and Health Psychology

Тема 8. Industrial-Organizational Psychology

Тема 9. Consumer Psychology

Тема 10. Positive and Parapsychology

Змістовий модуль 3. Senses and Perception

Тема 11. The Central Nervous System

Тема 12. The Peripheral Nervous System

Тема 13. The Sense Organs. The Sense of Hearing

Тема 14. The Senses of Smell and Taste

Тема 15. The Sense of Sight and Touch.

Модуль 2

Змістовий модуль 4. The Human Brain and its Functions

Тема 16. Chemical Messengers.

Тема 17. Biological Rhythms.

Тема 18. The mental Age and the Stages of life.

Тема 19. Consciousness.

Тема 20. Memory.

Змістовий модуль 5. Personality and Social Development

Тема 21. Theories of personality

Тема 22. Learning.

Тема 23. Intelligence.

Тема 24. Creativity and Imagination

Тема 25. Emotions.

Змістовий модуль 6. Behavior and Motives

Тема 26. Motivation

Тема 27. Stress and Coping

Тема 28. Attachment and Socialization

Тема 29. Effects of Alcohol and Drugs

Тема 30. Violence. Aggression

Модуль 3

Змістовий модуль 7. Abnormal Behavior

Тема 31. Children's fears

Тема 32. Dyslexia

Тема 33. Autism

Тема 34. Learning disabilities

Тема 35. Shyness and blushing

Змістовий модуль 8. Psychological Disorders

Тема 36. Depression

Тема 37. Mental disorders

Тема 38. Phobic disorder or neurosis

Тема 39. Bipolar disorder

Тема 40. Post-Traumatic Stress Disorder

Змістовий модуль 9. How are the Mind and Body Related?

Тема 41. Language

Тема 42. Handwriting analysis

Тема 43. Sleep and dream

Тема 44. Body language. Physiognomy.

Тема 45. Bad body image.

Для засвоєння даних тем та виконання контрольних робіт студентам заочного відділення потрібно скористатись рекомендованою літературою та опрацювати їх самостійно.

Для самостійного опрацювання тем доцільно також скористатись літературою та планом практичних занять денного відділення.

Література до практичних занять денного відділення

1. Short Jane. English for Psychology in Higher Education Studies: Course Book / Series editor: Terry Philips.- Garnet, 2010. – 137 p.
2. Short Jane. English for Psychology in Higher Education Studies: Teacher's Book / Series editor: Terry Philips.- Garnet, 2010. – 261 p.
3. Short Jane. English for Psychology in Higher Education Studies: Audio CD/ Series editor: Terry Philips.- Garnet, 2010.
4. Timothy Gilliland, Jenny Dooley. Career Paths. Psychology: Course book / Book 1/ Express Publishing, 2017.- 38 p.
5. Timothy Gilliland, Jenny Dooley. Career Paths. Psychology: Course book / Book 2/ Express Publishing, 2017.- 40 p.

6. Timothy Gilliland, Jenny Dooley. Career Paths. Psychology: Course book / Book 3/ Express Publishing, 2017.- 41 p.
7. Timothy Gilliland, Jenny Dooley. Career Paths. Psychology: Teacher's guide / Express Publishing, 2017.- 128 p.
8. Кондратьев Д.К., Гущина Л.Н., Разводовская Я.В. К Английский язык для специалистов по психическому здоровью: учеб. для студентов учреждений, обеспечивающих получение высш. мед. Образования / Д.К. Кондратьев и др., Гродно: ГрГМУ, 2007. – с.294
9. Кузьо Л. I. English for Specific Purposes: Psychology in Use. Part I (Англійська мова для спеціальних цілей: Психологія у практиці. Частина I): навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2018.- 88с.
- 10.Макарова, Е. А. Английский язык для психологов : учеб. пособие для вузов / Е. А. Макарова. — 2-е изд., испр., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт ; ИД Юрайт, 2011. — 403 с.
- 11.Одарчук С.І., Одарчук Н.А. Англійська мова для психологів.- К.: МАУП, 2006.- 200с.
- 12.Сорока І. Англійська мова для студентів-психологів: навчальний посібник/ І. Сорока.- К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2018.- 176с.
- 13.<https://study.com/academy/lesson/youth-violence-definition-causes.html>

План практичних занять денного відділення

№ теми	Тема	Зміст	Дом. завдання
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Introduction to Psychology			
Тема 1.	What is Psychology?	1) Speaking “About myself” 2) Placement test	1) Vocabulary 2) [4] p.4, 5

Тема 2.	The Growth of Psychology	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: [4] p.4 4) Reading: [4] “Psychology” p.4-5 5) Listening: [4] p.5 Ex. 6,7 6) Grammar: <i>to be</i>	1) Vocabulary 2) [4] p.5 Ex.9 (Writing) 3) [5] p.32 Ex.2-4 (Reading) 4) Grammar
Тема 3.	Perspectives and Research Methods of Psychology	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking [5]: “The Scientific Method” p.32 4) Listening [5]: p.33 Ex.5-8 5) Writing [5]: p.33 Ex 9	1) Vocabulary 2) Report about Famous Psychologists
Тема 4.	Famous Psychologists	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking “Famous Psychologists” 4) Grammar: Degrees of Comparison	1) Vocabulary 2) Підг. до МКР 1
Тема 5.	Areas of Research and Practice	1) Test (Модульна контрольна робота #1) 2) Reading “Fields of Specialization” [11]: p.5-7	1) Vocabulary 2) [6] Reading, p.10 Ex.2-4
Змістовий модуль 2. The Diversity of Contemporary Psychology			
Тема 6.	Social Psychology	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: [6] p.10 Ex.1 4) Listening: [6] p.10 Ex.5-7	Vocabulary [6] Reading, p.12 “How Groups Behave” Ex. 2-4 [6] p.13 Ex. 8-9
Тема 7.	Sports and Health Psychology	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: :[5] p.30 “Health Psychology Focus” 4) Grammar: “Present Simple. Present Continious”	1)Vocabulary 2) [5] p.7 Ex. 8 (Speaking) 3) [5] p.7 Ex.9 (Writing) 4) Grammar

Тема 8.	Industrial-Organizational Psychology	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading [12] p.60-62 4) Speaking “Qualities of I-O Psychologists”	1) Vocabulary 2) Listening [12] p.63 Ex.6
Тема 9.	Consumer Psychology	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading [6] p.32 Ex.2-4 4) Speaking and Discussion “How to Understand and Influence Consumer Behavior”	1) Vocabulary 2) Підг. до МКР 2 3) [1] Reading p.86
Тема 10.	Positive and Parapsychology	1) Reading and Discussion [12] p.79-80 Ex.2-3 2) Test (Модульна контрольна робота #2)	1) Vocabulary 2) [12] Reading “The 7 Habits of Happy People” p. 81-82
Змістовий модуль 3. Senses and Perception			
Тема 11.	The Central Nervous System	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [4] Text “CNS” p.6 Listening: [4] p.7	1) Vocabulary 2) [4] p.7 Ex. 8 (Speaking) 3) [4] p.7 Ex.9 (Writing)
Тема 12.	The Peripheral Nervous System	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [4] “PNS”p.8 4) Grammar: Past Simple, Past Continuous.	1) Vocabulary 2) [4] p.9 Ex.8 (Speaking) 3) [4] p.9 Ex.9 (Writing) 4) Grammar
Тема 13.	The Sense Organs. The Sense of Hearing	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading [10] p.16-18 4) Speaking “Sensory Adaptation and Sensory Deprivation”	1) Vocabulary 2) Reading [10] p.22-24
Тема 14.	The Senses of Smell and Taste	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading [1] p.16-17 4) Listening [1] p.17	1) Vocabulary 2) Reading [10] p.25-26 2) Підг. до МКР 3

		Ex.5-7	
Тема 15.	The Senses of Sight and Touch	1)Vocabulary 20 Checking home task 3) (Модульна контрольна робота #3)	1) Vocabularly 2) Presentation
Модуль 2. Змістовий модуль 4. The Human Brain and Its Functions			
Тема 16.	Chemical Messengers	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: [4] p.14 Ex.1 4) Reading: [4] p.14 Ex.2 5) Listening: [4] p.15; Ex.5,6,7	1) Vocabulary 2) Writing [4] p. 15 Ex.8,9
Тема 17.	Biological Rhythms	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [4] p.18 Ex.1,2 4) Listening: [4] p.19 Ex.5,6,7 5) Grammar: Present Perfect, Past Perfect.	1) Vocabulary 2) Writing [4] p. 19 Ex.8,9 3) Grammar
Тема 18.	The Mental Age and the Stages of Life	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading [6] p.4-5 Ex.1-4 4) Listening: [6] “Physical Development” p.5 Ex.5-7	1) Vocabulary 2) [6] p.7 Ex. 9
Тема 19.	Consciousness	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [4] p.20 Ex.1,2 4) Listening: [4] p.21 Ex.5,6,7	1) Vocabulary 2) Підг. до МКР 4
Тема 20.	Memory	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [4] “Memory” p.22 4) Test (Модульна контрольна робота 4)	1) Vocabulary 2) Reading [4] “Improving Your Memory” p.24
Змістовий модуль 5. Personality and Social Development			

Тема 21.	Theories of Personality	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: [4] p.32 Ex. 1 4) Reading: [4] p.32 Ex.2-4 5) Listening: [4] p.33 Ex.5-7	1) Vocabulary 2) Writing [4] p.33 Ex.8,9
Тема 22.	Learning	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: "Different Ways People Learn" 4) Listening: [4] p.27 Ex.5-7 5) Grammar: Future Tenses, "to be going to"	1) Vocabulary 2) Reading [4] p.26-27 Ex. 2-4 3) Grammar
Тема 23.	Intelligence	1)Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking "Theory of Multiple Intelligences" 4) Reading: [4] p.28 Ex. 2-4 5)Listening: [4] p.28 Ex. 5-7	1) Vocabulary 2) [4] p.29 Ex.8,9
Тема 24.	Creativity and Imagination	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking " Ways to Increase Imagination and Creativity" 4) Grammar revision	1) Vocabulary 2) Reading: [5] p.4 Ex. 2-4 3) Підг. до МКР 5
Тема 25.	Emotions	1)Vocabulary 2) Checking home task 3)Speaking "The Purpose of Emotions" 4)Listening "How to Talk to Your Patients" [5] p.7 Ex.5 5)Test (Модульна контрольна робота #5)	Vocabulary Reading: [5] p.6-7 Ex. 1-4
Змістовий модуль 6. Behavior and Motives			
Тема 26.	Motivation	1) Vocabulary 2) Checking home task Speaking: [5] p.8 Ex. 1	1) Vocabulary 2) [5] p. 9 Ex. 8, 9

		Reading: [5] p.8-9 Ex.2-4 5) Listening: [5] p.9 Ex.5-7	
Тема 27.	Stress and Coping	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: "Common Causes of Stress" 4) Listening : [5] p.11 Ex.5 5) Grammar: Modal Verbs	1) Vocabulary 2) Reading [5] p. 10-11 Ex. 2-4 3) Grammar
Тема 28.	Attachment and	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: "How Does Attachment Influence the Social and Emotional Development of the Child?" 4) Reading: "Theories of Development [6] p.6 Ex.1-4 5) Listening: [6] p.7 Ex.5-7	1) Vocabulary 2) [6] p. 7 Ex. 8,9
Тема 29.	Effects of Alcohol and Drugs	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [8] p.204-205 4) [8] Ex. 1-5 p.206-207	1)Vocabulary 2) Reading: [8] p.228-231 3) Підг. до МКР 6
Тема 30.	Violence. Aggression	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: "Does aggression lead to violence?" 4) Listening: [13] "Youth Violence: Definitions and Causes" 3) Test (Модульна контрольна робота #6)	1) Vocabulary 2) Revision
Модуль 3. Змістовий модуль 7. Abnormal Behavior			
Тема	Children's Fears	1) Vocabulary revision	1) Vocabulary

31.		2) Speaking: [9] p.200 Ex.3 “Your childhood and children’s fears” 3) Reading: [9] p.195-199	2) [9] p.201 Ex.6
Тема 32.	Dyslexia	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Speaking: “Reading Disorder” 4) Grammar: Passive Voice	1) Vocabulary 2) Grammar 3) Presentation “Learning Disabilities”
Тема 33.	Autism	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [8] p.194-195	1) Vocabulary 2) [8] p.195-196 Ex. 1-4
Тема 34.	Learning Disabilities	1) Vocabulary 2) Checking home task. Presentations 3) Reading: [8] p.189-190	1) Vocabulary 2) Підг. до МКР 7 3) Reading: [10] p. 203-205
Тема 35.	Shyness and Blushing	1) Vocabulary 2) Checking home task [10] p. 205-206 Ex. 1-3 4) Test (Модульна контрольна робота #7)	Revision
Змістовий модуль 8. Psychological Disorders			
Тема 36.	Depression	1) Vocabulary 2) Speaking: What are common mood disorders? 3) Reading: [6] p. 26 Ex. 2-4 4) Grammar: Conditionals (type I, type II).	1) Vocabulary 2) Grammar
Тема 37.	Mental Disorders	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [6] p.20 Ex.2-4 4) Listening: [6] p.21 Ex.6-7	1) Vocabulary 2) Writing: Essay about the DSM
Тема 38.	Phobic Disorders or Neurosis	1) Vocabulary 2) Checking home task	1) Vocabulary 2) Writing: a patient

		3) Reading: [6] p.22 Ex.2-4 4) Listening: [6] p.23 Ex.5-7	referral
Тема 39.	Bipolar Disorders	1) Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [6] p.24 Ex. 2-4 4) Listening: [6] p. 25 Ex. 5-7	1) Vocabulary 2) Підг. до МКР 8
Тема 40.	Post-Traumatic Stress Disorder	1) Vocabulary 2) Speaking: “Differences between mental disorders” 3) Test (Модульна контрольна робота #8	1) Vocabulary 2) Writing: A treatment plan for a patient
Змістовий модуль 9. How are the Mind and Body Related?			
Тема 41.	Language	1)Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [4] p.30-31 Ex.2-4 4) Listening: [4] p.31 Ex.5-7 5) Grammar: Reported Speech	1) Vocabulary 2) Writing: [4] Ex.9 p.31 3) Grammar
Тема 42.	Handwriting Analysis	1)Vocabulary 2) Checking home task 3) Reading: [10] p.208-211 4) Speaking: [10] p.212 Ex.4	1) Vocabulary 2) Reading: [12] Ex.5,6 p.47-48
Тема 43.	Sleep and Dream	1)Vocabulary 2)Checking home task 3)Reading: [12] p.45-46 Ex. 1,2 4) Speaking: [12] p.46 Ex.3 The Stages of Sleep	1) Vocabulary 2) Reading: [12] Ex.5,6 p.47-48
Тема 44.	Body Language. Physiognomy	1)Vocabulary 2)Checking home task 3)Reading: [10] p. 249-251	1) Vocabulary 2) Reading: [10] p.247-249 3) Підг. до МКР 9
Тема	Bad Body Image	1)Vocabulary	Revision

45.		2) Checking home task 2) Test (Модульна контрольна робота #9)	
-----	--	---	--

Матеріали до практичних занять денного відділення можуть бути використанні як частково при вивченні окремих тем, так і в цілому через те, що цілком відповідають тематичній програмі курсу заочного відділення.

У процесі самостійного оволодіння матеріалом доцільно приділити найбільшу увагу читанню та роботі з текстами, тому що на основі читання відбувається розвиток продуктивних навичок – говоріння та письма. Для студентів-психологів навички сприйняття письмового мовлення важливі ще й тому, що у навчанні вони часто мають справу з читанням спеціалізованої літератури, періодичних видань, роботою з електронними виданнями за фахом.

Читання на практичних заняттях з іноземної мови та підчас самостійної роботи студентів-психологів сприяє:

- розширенню словникового запасу;
- умінню розуміти значення незнайомих слів із контексту (розвиток мовленнєвої здогадки);
- закріпленню розділів знань з предмету.

Приклад самостійної роботи з текстом та вправ підчас вивчення теми «Sports and Health Psychology» студентами спеціальності «Психологія» у курсі «Англійська мова» 1 курс перший семестр.

До текстовий етап і завдання (Pre – reading tasks)

Answer the questions:

1. What are the goals of Health Psychology?

2. What is an example of a psychological factor that can affect health?

Translate the following words and word combinations into Ukrainian and learn them:

Healthcare, illness, socioeconomic status, cultural factors, biological process, smoking, social process, biopsychosocial, cortisol, immune.

Match the words with definitions:

1 social process

2 cultural factor

3 biopsychosocial

4 biological process

5 socioeconomic status

A an activity that takes place within a living thing

B relating to the social, psychological, or biological aspects of pain

C an activity that occurs when people interact with each other

D an element of society that affects individuals or groups of people

E a measurement of employment level and income

Текстовий етап і завдання (While – reading tasks)

Read the webpage:

Health Psychology Focus

East University offers a comprehensive curriculum in health psychology. This program explores the relationship between a healthy mind and healthy body. The program trains students to become practicing clinicians.

Modern psychologists understand that many biopsychosocial factors influence health. That's because psychological processes directly affect physical processes.

For instance, many cultural factors can cause stress. This, in turn, causes the body to release cortisol. Over time, this hormone negatively affects the body. Students will study this and many other biological processes.

Students will also research new developments in healthcare. This highlights the latest breakthroughs in the prevention of illness. Recently, students studied the relationship between socioeconomic status and smoking. A major scientific journal recently published their research. Another group is preparing to study the biological effects of social processes. They hope to discover how competition affects the immune system.

Choose the correct answers:

1. What is the purpose of the website?
 - A to review the history of health psychology
 - B to explain the results of a study in health psychology
 - C to help students enroll in a health psychology course
 - D to outline topics covered in a health psychology program
2. What is NOT true about the health psychology program?
 - A It addresses both mental and physical processes.
 - B It primarily prepares students for careers in research.
 - C It examines the effects of cultural factors.
 - D It includes the study of social processes on individuals.
3. What is true about cortisol?
 - A It is released during stressful events.

- B It is the subject of one of the school's studies.
- C It provides long-term benefits to the body.
- D It is part of the body's immune system.

Fill in the blanks with the correct words or phrases from the word bank.

Cortisol, healthcare, health psychology, illness, smoking

- 4. The woman's body releasedwhen she saw her child in danger.
- 5. The habit ofis very bad for the throat, lungs, and heart.
- 6. Physicians and psychologists both work in the field of
- 7. focuses on how the body and mind affect each other.
- 8. The patient's was caused by various psychological factors.

Після текстовий етап і завдання (Post – reading tasks):

1. Retell the webpage

2. Answer the questions in written form:

- 1. Give the definitions of health psychology.
- 2. What are the goals of health psychology?
- 3. What is an example of a psychological factor that can affect health?
- 4. What is an example of a social factor that can affect a patient's health?

За даною схемою підчас роботи з текстом відбувається напрацювання словникового запасу з теми, який згодом переходить з пасивного у активний словниковий запас. Також гарно запам'ятовується графічна форма слів та словосполучень, яка згодом легко відтворюється на письмі.

Студентам підчас самостійного виконання завдань з читання рекомендується:

- 1) Читати текст уважно.

- 2) Не хвилюватись з приводу незнання де - яких слів. Можливо вони не знадобляться при відповідях на питання чи виконанні завдань. Якщо ж ці слова важливі для відповіді на питання, спробувати здогадатись за контекстом чи використати словник.
- 3) Завдання та питання до тексту зазвичай йдуть у тому порядку, в якому вони зустрічаються у тексті.

Очікуваний результат оволодіння навичками читання – це уміння розуміти зміст та проблематику тексту, а також бути спроможним висловити свою думку з приводу прочитаного.

Тексти для самостійного читання з психології англійською мовою можливо використовувати, як з рекомендованих підручників з психології так і з періодичної літератури та електронних видань фахом.

Ресурси:

<http://study-english.info/psychology.php>

<https://angliyskiyazik.ru/english-texts/psychology/>

<http://english-text.ru/>

<https://www.twirpx.com/files/science/languages/english/specific/pps/>

<https://iloveenglish.ru/topics/psikhologiya>

<http://szabo.freesevers.com/abc/ACCESS.HTM>

<http://allpsych.com/personalitysynopsis/contents/>

<http://gestalttheory.net/archive/>

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт

Основні вимоги і рекомендації по виконанню контрольної роботи

Контрольна робота є важливою формою самостійної роботи студента заочної форми освіти. Вона є допуском до іспиту.

Контрольні роботи студентів дозволяють викладачу надати попередню оцінку ступеня засвоєння учбового матеріалу з даної дисципліни.

Перед виконанням контрольної роботи слід вивчити теоретичний матеріал за робочою програмою дисципліни, щоб встановити місце запропонованих питань у структурі курсу дисципліни.

Контрольна робота виконується на основі використання рекомендованої літератури, словників, інформаційних ресурсів та спеціалізованої літератури за фахом.

Студентам рекомендується виконання письмових контрольних робіт в окремому зошиті чи електронному файлі, з позначкою курсу, семестру, напряму, прізвища, домашньої адреси, рецензента контрольної роботи та дати виконання. Контрольна робота подається викладачеві особисто або ж надсилається до навчального закладу у зазначений термін на електронну адресу викладача.

Контрольні роботи перевіряються викладачем під час сесійного періоду. На кожного студента відводиться 0,25 години для усного захисту контрольної роботи.

Вимоги до захисту контрольних робіт:

1. Знати граматичний матеріал за темою роботи.
2. Вміти знаходити і правильно перекладати дані граматичні форми в тексті.
3. Вміти правильно використовувати дані граматичні форми в письмовому і усному мовленні.

4. Знати необхідний лексичний мінімум та використовувати його для перекладу текстів контрольної роботи чи відповіді на питання за темою, що вивчається.
5. Вміти читати і перекладати без словника тексти завдань контрольної роботи. До текстів може бути складений власний словник, яким можливо скористатись при перекладі.

Перевірені контрольні роботи - це навчальний документ. Слід пам'ятати про те, що під час заліку або іспиту перевіряються набуті знання в процесі виконання контрольної роботи.

Контрольна робота складається з 4 розділів: лексика (Vocabulary), читання (Reading), письмо (Writing) та граматики (Grammar).

Вказівки до роботи з лексикою (Vocabulary)

Щоб набути мовленнєвих навичок, слід перш за все оволодіти певним запасом слів і виразів.

Для цього знадобляться навички роботи зі словником. Розпочавши роботу зі словником, слід перш за все вивчити англійський алфавіт та ознайомитись зі змістом словника та системою умовних позначень, що застосовується у даному словнику.

При перекладі з англійської мови на українську необхідно пам'ятати, що складнощі викликають:

- багатозначні слова:

Наприклад **right** може означати *право, правий, правильний* може виступати в ролі іменника, прикметника і прислівника.

Підібрати потрібне значення можливо з контексту.

- інтернаціональні слова:

В англійській мові велике місце займають слова, запозичені з інших мов, в основному латини та грецького. Ці слова набули великого розповсюдження і

стали інтернаціональними.

За коренем таких слів легко здогадатись про переклад на українську, наприклад:

Visual – візуальний, видимий;

Receptor – рецептор, орган чуття.

Але треба пам'ятати про те, що деякі інтернаціональні слова мають різне значення в українській та англійській мовах, тому їх часто називають «хибними друзями» перекладача.

Наприклад:

Accurate – точний, а не акуратний;

Control – не тільки контролювати, але й керувати.

- Конверсія:

створення нових слів з іменників без зміни написання. Найбільш розповсюдженим є утворення дієслів від відповідних іменників.

Water – вода, **to water** – поливати;

Control – причина, **to control** – контролювати;

Cause - причина, **to cause** – бути причиною.

Отже, однакові за формою слова можуть належати до різних частин мови, виконувати різні синтаксичні функції і мати різний зміст.

- Структура «Іменник + іменник + іменник»:

В англійській мові іменник часто використовується в ролі означення без зміни форми. Структура «Іменник + іменник + іменник» викликає труднощі при перекладі. Головним словом в цій групі є останнє, а всі попередні є означеннями до нього.

Mood disorder – розлади настрою.

- Деякі іменники можуть перекладатись прикметниками:

Life span – життєвий шлях;

Mood disorder – розлади настрою.

Ефективним засобом розширення словникового запасу іноземної мови є знання способів словотворення.

emotion — emotional — emotional problems;

to observe — observable — observable behavior.

Вказівки до читання (Reading)

Якщо ви давно не займались мовою чи ваш рівень підготовки низький, слід перш за все розпочати з повторення правил читання слів і речень, пригадати як вимовляються звуки і ставиться наголос у словах і в цілому реченні.

Пригадавши правила вимови і читання, можна переходити до безпосереднього читання текстів і виконання завдань.

Розуміння тексту досягається двома видами читання: вивчаючого та читання з охопленням загального змісту.

Точне і повне розуміння змісту тексту здійснюється шляхом вивчаючого читання, яке вимагає навичок самостійного лексико-граматичного аналізу тексту. Підсумком вивчаючого читання є адекватний переклад тексту рідною мовою за допомогою словника.

Читаючи текст, призначений для загального розуміння, необхідно, не звертаючись до словника, зрозуміти основний зміст прочитаного.

Обидва види читання складаються з наступних навичок:

- 1) здогадуватись про значення незнайомих слів на основі словотвірних ознак і контексту;
- 2) бачити інтернаціональні слова і визначати їх значення;

- 3) знаходити знайомі граматичні форми і конструкції і встановлювати їх еквіваленти в українській мові;
- 4) використовувати ілюстрації, якщо вони є в тексті.

Працюючи з текстом, виписуйте і запам'ятовуйте в першу чергу термінологічну лексику та користуйтеся словником термінів.

Перед тим, як виписувати слово, встановіть якою частиною мови воно є. Виписуйте слова без закінчення, знаходьте словникову форму слова.

*Structuralists **attempted** to discuss the basic **elements** of thought and how they were **related** to one another.* – Структуралісти намагалися обговорити основні елементи думки та те, як вони були пов'язані між собою.

to attempt дієслово – пробувати, намагатися

an element іменник - елемент

related прикметник - пов'язаний

Пам'ятайте, що в англійській мові слово може мати декілька значень.

emotional – емоційний, хвилюючий

an action – дія, вплив, бій, судовий процес

Відбираючи у словнику необхідне значення слова, треба виходити перш за все з його граматичної функції, а також враховувати його значення у даному контексті.

При перекладі речень необхідно виокремити підмет та присудок, встановити їх зв'язок і часову форму, а потім перекладати інші члени речення.

We can commonly **identify** four basic taste sensations: sweet, sour, bitter and salty. - *Ми можемо виділити чотири основні смакові відчуття: солодке, кисле, гірке та солоне.*

We – підмет, **can identify** – присудок.

Треба також пам'ятати, що в англійській мові є три типи присудка:

- простий дієслівний (She **knows**. - *Вона знає.*)
- складений дієслівний (We **can identify**. - *Ми можемо виділити.*)
- складений іменний (It **is difficult**. – *Це важко.*)

Якщо присудок складний, необхідно виділити його інфінітивну форму.

is difficult – to be difficult

Допоміжні слова зазвичай не перекладаються.

He is very tall. – Він дуже високий.

Вказівки до письма (Writing)

Студенти, що навчаються на заочному відділенні, повинні навчитися письму в професійних (автобіографії, оголошення, інструкції, ділові листи, статті) та академічних (біографії, реферати, конспекти, анотації, есе, статті, рецензії, доповіді) цілях.

Оволодіння вміннями написання текстів певного жанру доцільно здійснювати за такими етапами:

- ознайомлення зі структурними та лінгвістичними особливостями написання текстів певного жанру;
- ознайомлення та аналіз тексту-моделі;
- виконання підготовчих вправ;
- написання текстів за запропонованими опорами;
- написання текстів за орієнтирами;
- самостійне написання тексту (планування, організація матеріалу, написання, редагування).

Основними показниками успішності сформованості навичок письма студентів заочного відділення є:

- 1) вміння перекладати адаптовані іншомовні джерела;
- 2) вміння робити записи, виписки, складання плану тексту, письмове повідомлення, що відображає певний комунікативний намір;

- 3) вміння фіксувати інформацію, отриману під час читання тексту;
- 4) анотування та реферування адаптованих текстів.

Рекомендації до складання письмового висловлювання з елементами роздуму

1. Використовуйте формальний стиль письма, а саме:
 - не використовуйте скорочені форми;
 - не використовуйте дужки та окличні знаки – це притаманно неформальному стилю письма.
2. Розділіть текст твору на змістові абзаци відповідно до плану висловлювання.
3. У першому абзаці сформулюйте проблему, яку будете висвітлювати, але не повторюйте тему твору слово в слово. Уявіть, що ваш читач не знає, про що йтиметься у тексті, і спробуйте пояснити проблему своїми словами.
4. Окресліть позитивні і негативні аспекти проблеми, підберіть аргументи на доказ обох точок зору.
5. В останньому абзаці зробіть узагальнюючий висновок. Ви можете сформулювати свою думку і запропонувати шляхи вирішення даної проблеми.
6. Ще раз перечитайте свій твір. Перевірте граматику, орфографію і пунктуацію. Обсяг письмового висловлювання **200-250 слів**.

Корисні слова та вирази, які доцільно використовувати під час виконання письмових завдань:

Висловлення власної думки:

I agree/disagree ...

In my opinion, .../ From my point of view, .../ As far as I'm concerned, ...

I believe that .../ It seem to me that ...

I am in favour of .../ I am against the idea of ...

According to ...

Some people say that... / It is said / believed that ...

There is no doubt that ... / It cannot be denied that ...

It goes without saying that ...

We must admit that ...

Надання аргументів:

The main argument in favor /against is ...

First of all, I would like to consider ...

The first thing (I would like to consider) to be considered is ...

To begin with, .../ To start with ...

Despite the fact that .../ In spite of the fact that ...

On one hand, .../ On the other hand, ...

Besides, .../ In addition, ...

What is more, .../ Moreover, .../ More than that, ...

What matters most in this case is

Finally, ...

However, .../ ..., though

... although... / even though ...

Nevertheless, ...

Висловлення причинно – наслідкових зв'язків:

for this reason

therefore / that is why

thus

Smth happened

- because of

- as a result of
- owing to / due to
- as a consequence of

Приклади:

for example

for instance

such as

like

Висновки:

To sum up, ...

To conclude, I would argue that ...

On this basis, I can conclude that ...

In conclusion, I would like to stress that ...

Вказівки до граматики (Grammar)

Для виконання завдань з граматики, необхідно самостійно засвоїти наступні теми:

За змістовим модулем 1 «Introduction to Psychology». "To be". Comparison of Adjectives
За змістовим модулем 2 «The Diversity of Contemporary Psychology». Present Simple. Present Continuous.
За змістовим модулем 3 «Senses and Perception». Past Simple, Past Continuous.
За змістовим модулем 4 «The Human Brain and Its Functions». Present Perfect, Past Perfect.

За змістовим модулем 5 «Personality and Social Development». Future Tenses, "to be going".
За змістовим модулем 6 «Behavior and Motives». Modal Verbs (can, to be able to, could, must, have to, should).
За змістовим модулем 7 «Abnormal Behavior». Passive Voice (Present Simple Passive, Past Simple Passive, Future Simple Passive).
За змістовим модулем 8 «Psychological Disorders». Conditionals (Type I, type II).
За змістовим модулем 9 «How Are the Mind and Body Related?». Reported Speech (Present and Past Simple, Present and Past Continuous).

Нище подано граматичними вказівки за програмою курсу.

Засвоївши їх, студенти зможуть не тільки вільно виконувати вправи з граматики у контрольних роботах, але й застосовувати набуті знання у повсякденному спілкуванні іноземною мовою для побудови граматично правильних висловлювань.

To Be

Дієслово **to be** *бути* широко вживається і як *повнозначне* слово, і як *допоміжне*, для утворення різних часових форм інших дієслів.

Це дієслово часто вдає із себе зв'язку, яку в українській мові ми не зустрічаємо.

He is 8. – Йому 8 років. (Він є восьмирічним.)

The dreams are colorful. – Яскраві сновидіння. (Сновидіння є яскравими.)

Питальна й заперечна форми *Present Indefinite* дієслова **to be** утворюється без допоміжного дієслова **to do**.

У питальній формі дієслово **to be** ставиться перед підметом.

Are you a psychologist? – Ви психолог?

У заперечній формі після дієслова **to be** ставиться частка **not**.

You are **not** happy. – Ви нещасливі.

Форми дієслова *to be*

На відміну від більшості дієслів англійської мови *to be* змінюється за особами і числами не тільки в теперішньому, але і в минулому і майбутньому часі.

Present Indefinite

I	am	We	are
You	are	You	are
He (she, it)	is	They	are

Past Indefinite

I	was	We	were
You	were	You	were
He (she, it)	was	They	were

Future Indefinite

I	shall be	We	shall be
You	will be	You	will be
He (she, it)	will be	They	will be

Present Perfect

I	have been	We	have been
---	------------------	----	------------------

You **have been**

You **have been**

He (she, it) **have been**

They **have been**

Comparison of Adjectives

При вивченні даної теми слід пам'ятати про те, що в англійській мові прикметники не змінюються ні за числами, ні за родами, ні за відмінками.

A **mental** disorder - розумовий розлад

Mental disorders – розумові розлади

A **young** man - молодий чоловік

A **young** woman - молода жінка

An **old** patient – старий пацієнт

An **old** patient's son – син старого пацієнта

Прикметники в англійській мові змінюються лише за ступенями порівняння. Якісні прикметники в англійській мові мають основну форму та вищий (the comparative degree) і найвищий (the superlative degree) ступені порівняння.

Форми вищого і найвищого ступенів порівняння прикметників можуть бути, як і в українській мові, простими і складеними.

Прості форми ступенів порівняння утворюються додаванням до основної форми прикметника закінчення **-er** у вищому і **-est** у найвищому ступені:

Kind – **kinder** – (the) **kindest**

Добрий – добріший – найдобріший

Складені форми ступенів порівняння утворюються додаванням до основної форми прикметника слова **more** більш у вищому ступені і **most** найбільший – у найвищому.

Dangerous – **more** dangerous – (the) **most** dangerous

Небезпечний – небезпечніший *або* більш небезпечний –
найнебезпечніший *або* найбільш небезпечний

Іменник , що має означення, виражене прикметником у найвищому ступені, вживається з означеним артиклем the:

the highest result –найвищий результат

the most important process – найважливіший процес

Прості форми ступенів порівняння мають:

а) усі односкладові прикметники:

short – **shorter** – (the) **shortest**

б) двоскладові прикметники, що закінчуються на **-y, -er, -le, -ow**:

heavy – **heavier** – (the) **heaviest**

clever – **cleverer** – (the) **cleverest**

simple – **simpler** – (the) **simplest**

narrow – **narrower** - (the) **narrowest**

в) двоскладові прикметники з наголосом на другому складі:

polite – **politer** – (the) **politest**

severe – **severer**- (the) **severest**

Складені форми ступенів порівняння мають усі багатоскладові прикметники (з кількістю складів більше двох), а також двоскладові прикметники з наголосом на першому складі, крім тих, що закінчуються на **-y, -er, -le, -ow**:

difficult – **more** difficult – (the) **most** difficult

famous – **more** famous – (the) **most** famous

Правила правопису простих форм ступенів порівняння прикметників:

а) якщо прикметник закінчується німим **-e**, то перед закінченнями **-er** та **-est** воно випадає:

large – **larger** – (the) **largest**

white – **whiter** – (the) **whitest**

б) якщо односкладовий прикметник закінчується однією приголосною з попереднім коротким голосним звуком, то кінцева приголосна перед закінченням **-er** та **-est** подвоюється:

hot – **hotter** – (the) **hottest**

big – **bigger** – (the) **biggest**

в) якщо прикметник закінчується буквою **-y** з попередньою голосною, то перед **-er**, **-est** **y** змінюється на **i**:

dirty – **dirtier** – (the) **dirtiest**

dry – **drier** – (the) **driest**

Особливі випадки утворення ступенів порівняння прикметників:

good – better – (the) best

bad – worse – (the) worst

little – smaller – (the) smallest

far – farther/further – (the) farthest/(the) furthest

old – older/elder – (the) oldest/(the) eldest

Present Simple

Present Indefinite – одна з часових форм дієслова, що вживається для вираження дії, яка відбувається в теперішньому часі.

Теперішній час передбачає не лише момент мовлення, а й більш тривалий проміжок часу, що включає момент мовлення.

Стверджувальна форма дієслова в Present Indefinite в усіх особах однини й множини, крім третьої особи, збігається з інфінітивом (неозначеною формою дієслова) без частки **to**:

I work.

We work.

You work.

They work.

У третій особі однини в Present Indefinite до інфінітива (без частки to) додається закінчення –s або –es:

To help *допомагати* – he helps *він допомагає*

To teach *навчати* – he teaches *він навчає*

Більшість дієслів у третій особі однини мають закінчення –s.

Закінчення –es додається у таких випадках:

А) якщо основа дієслова закінчується на –s, -ss, -sh, -ch, -tch, -x:

To dress – dresses

To watch – watches

To mix – mixes

Б) якщо основа дієслова закінчується на –y з попередньою приголосною; при цьому перед –es буква y змінюється на i:

To cry – cries

Але! Якщо переду стоїть голосна, то до дієслова додається лише закінчення –s:

To stay – stays

В) якщо основа дієслова закінчується на –o:

To go – goes

Питальна форма Present Indefinite утворюється з допоміжного дієслова **to do** в Present Indefinite та інфінітива основного дієслова без частки **to**.
Допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

Do I work?

Do we work?

Do you work?

Do you work?

Does he/she/it work?

Do they work?

Where do you live? Де ви живете?

What does she say? Що вона каже?

Питальні речення, в яких питальне слово виконує роль підмета або означення до підмета, мають будову розповідного речення. Допоміжне дієслово *to do* у цьому разі не вживається:

Who goes there? Хто йде туди?

Whose brother goes there? Чий брат іде туди?

Заперечна форма Present Indefinite утворюється з допоміжного дієслова *to do* в Present Indefinite, заперечної частки *not* та інфінітива основного дієслова без частки *to*:

I do not (don't) read.

We do not (don't) read.

You do not (don't) read.

You do not (don't) read.

He/She/It does not (doesn't) read.

They do not (don't) read.

Present Indefinite вживається зі словами *always, usually, often, generally, sometimes, seldom, as a rule, every day (week, month, summer, year)*:

- для вираження *повторювальної або постійної дії стосовно теперішнього часу*.

He **comes** here at six. - Він приходить сюди в 6.

She **goes** to school. – Вона ходить до школи.

He **plays** the violin and **sings**. – Він грає на скрипці і співає.

- для вираження дії, яка характеризує підмет *постійно* або протягом *теперішнього періоду часу*:

He **speaks** French and English fluently. – Він вільно розмовляє французькою і англійською.

She **sings** badly. – Вона співає погано.

- для вираження дії або стану, які *не обмежені* якимось часовими рамками і відбуваються незалежно від волі людини:

In winter it **snows**. – Зимою сніжить.

Sugar **dissolves** in water. – Цукор розчиняється у воді.

- для вираження дії, яка відбувається в *момент мовлення*:

а) з дієсловами, що не вживаються у формі Continuous: **to see, to know, to hear, to feel, to like, to hate, to love, to understand**:

I **don't** see anything. – Я нічого не бачу.

I **don't** understand it. – Я не розумію цього.

б) якщо той, хто говорить, лише констатує факт, а не передає дію, як процес, що триває:

Here she **comes**. – Ось вона йде.

Why **does** she **walk** so slow? – Чому вона йде так повільно?

- для вираження майбутньої дії в підрядних реченнях часу та умови, які вводяться сполучниками **when** коли; **after** після того як; **before** перш ніж, перед тим як; **till, until** поки; **as soon as** як тільки; **if** якщо; **unless** якщо не та ін.:

If you **come**, I shall give you this book. – Якщо ви прийдете, я дам вам цю книжку.

I'll be here till you **come**. – Я буду тут, поки ти прийдеш.

Wait until I **get** my coat. – Почекай, поки я дістану пальто.

- для вираження *запланованої майбутньої дії* (здебільшого з дієсловами, що означають рух: **to go** іти, їхати; **to come** приходити, прибувати; **to leave** від'їжджати; **to start** вирушати; **to arrive** прибувати та ін.). У таких реченнях звичайно вживаються обставинні слова, що вказують на час дії. У відповідних українських реченнях вживається теперішній час:

I leave Paris tomorrow. – Завтра я виїжджаю з Парижу.

When does the doctor come? – Коли прийде лікар?

The match starts at 8 o'clock. – Матч розпочинається о 8 годині.

Present Continuous

На відміну від часів групи Indefinite, які вживаються для вираження дії стосовно теперішнього, минулого або майбутнього часу, не вказуючи на характер перебігу дії, часи групи Continuous виражають дію як *процес*, тобто дію, що відбувається (триває) в *момент мовлення* або в *теперішній період часу* (Present Continuous), *тривала* в якийсь

момент чи період часу в *минулому (Past Continuous)*, *триватиме* в певний момент чи період часу в *майбутньому (Future Continuous)*.

Оскільки тривала форма виражає незакінчену дію, вона перекладається на українську мову дієслівними формами недоконаного виду.

Часи групи Continuous утворюються з відповідних часів групи Indefinite допоміжного дієслова **to be** та дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) основного дієслова.

Present Continuous утворюється з допоміжного дієслова **to be** та дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) основного дієслова.

Present Participle утворюється додаванням закінчення **–ing** до інфінітива основного дієслова без частки **to**:

read+ing - reading

work+ing – working

I am reading.

We are reading.

You are reading.

You are reading.

He (she, it) is reading.

They are reading.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом.

Am I reading?

Are we reading?

Are you reading?

Are you reading?

Is he (she, it) reading?

Are they reading?

У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка **not**.

I am not reading.

We are not reading.

You are not reading.

You are not reading.

He (she, it) is not reading.

They are not reading.

The Present Continuous Tense використовується зі словами *now, at present, at the moment* для позначення:

- дії в момент мовлення (They **are writing** a composition now);
- тривалої дії, що відбувається в певний період теперішнього часу, хоч і не обов'язково в момент мовлення (I am working at the university at present);
- тривалої дії, що відбувається одночасно з іншою дією, яка відноситься до теперішнього часу (What does he do when he's **not consulting?**);
- запланованої майбутньої дії, особливо з дієсловами, що позначають рух: to їхати, **to come** приходити; **to leave** від'їжджати; **to arrive** прибувати; **to start** вирушати та ін. У цьому разі обов'язково вживаються обставини часу. (We're **flying** to London in the morning.)

Past Simple

Past Indefinite (Past Simple) – часова форма дієслова, яка виражає дію, що відбулася або відбувалася в минулому.

За способом утворення Past Indefinite дієслова в англійській мові поділяються на правильні і неправильні.

Past Indefinite правильних дієслів утворюється додаванням до інфінітива без частки to закінчення **-ed**.

Дієслова в Past Indefinite не змінюються за особами й числами – мають однакову форму в усіх особах однини і множини:

I worked**ed**.

We worked**ed**.

You worked**ed**.

You worked**ed**.

He/She/It worked**ed**.

They worked**ed**.

Правила правопису Past Indefinite правильних дієслів:

а) якщо інфінітив закінчується буквою **–e**, то в Past Indefinite перед закінченням **–ed** вона не пишеться:

to love любити – loved

б) якщо інфінітив закінчується буквою **–y**, якій передує приголосна, то перед закінченням **–ed** **y** змінюється на **i**:

to study вивчати – studied

to cry кричати – cried

в) якщо інфінітив закінчується однією приголосною буквою, якій передує короткий наголошений голосний звук, то кінцева приголосна перед **–ed** подвоюється:

to stop зупинятися – stop**ped**

to permit – permit**ted**

г) кінцева буква **r** подвоюється, якщо останній склад наголошений і не має дифтонга:

to prefer віддавати перевагу – prefer**red**

to occur траплятися – occur**red**

д) кінцева буква **l** подвоюється, якщо їй передує короткий голосний звук (наголошений чи ненаголошений):

to travel подорожувати – travel**led**

to fulfill виконувати – fulfill**ed**

Past Indefinite неправильних дієслів слід запам'ятати, у разі потреби скористатись словником.

Verb	Past Simple	Past Participle	Переклад
A			
abide [əbʌɪd]	abode [əbəʊd]	abode [əbəʊd]	Виносити, терпіти
arise [ə'raɪz]	arose [ə'rəʊz]	arisen [ə'riz(ə)n]	Виникати, відбуватися
awake [ə'weɪk]	awoke [ə'wəʊk]	awoken [ə'wəʊkən]	Будити, прокинутися
B			
be [bi:]	was [wɒz], were [wɜ:]	been [bi:n]	бути
bear [beə]	bore [bɔ:]	borne [bɔ:n]	Нести, виносити
beat [bi:t]	beat [bi:t]	beaten [ˈbi:tn]	бити
become [bi:kʌm]	became [bi:keɪm]	become [bi:kʌm]	ставати
begin [bi'gɪn]	began [bi'gæn]	begun [bi'gʌn]	починати

behold [b'həʊld]	beheld [bɪ'hɛld]	beheld [bɪ'hɛld]	Споглядати, побачити
bend [bɛnd]	bent [bɛnt]	bent [bɛnt]	згинати
bereave [bɪ'ri:v]	bereft [bɪ'rɛft]/ bereaved [bɪ'ri:vd]	bereft [bɪ'rɛft]/ bereaved [bɪ'ri:vd]	Позбавляти, віднімати
beseech [bɪ'si:tʃ]	besought [bɪ'sɔ:tʃ]/ beseeched [bɪ'si:tʃt]	besought [bɪ'sɔ:tʃ]/ beseeched [bɪ'si:tʃt]	Просити, благати
beset [bɪ'sɛt]	beset [bɪ'sɛt]	beset [bɪ'sɛt]	оточувати
bet [bet]	bet [bet]	bet [bet]	посперечатися
bid [bɪd]	bid [bɪd]/bade [beɪd]	bidden [bɪdn]	Запропонувати, наказати
bind [baɪnd]	bound [baʊnd]	bound [baʊnd]	пов'язувати
bite [baɪt]	bit [bɪt]	bitten [bɪtn]	Кусати, клювати
bleed [bli:d]	bled [bled]	bled [bled]	кровоточити
blow [blou]	blew [blu:]	blown [bloun]	дути
break [breɪk]	broke [brɒk]	broken [ˈbrɒk(e)n]	ламати
breed [bri:d]	bred [brɛd]	bred [brɛd]	Розводити, розмножувати
bring [brɪŋ]	brought [brɔ:t]	brought [brɔ:t]	приносити
browbeat [ˈbraʊbi:t]	browbeat [ˈbraʊbi:t]	browbeaten [ˈbraʊbi:tn]/	Залякувати, лякати

		browbeat [ˈbraʊbi:t]	
build [bild]	built [bilt]	built [bilt]	будувати
burn [bɜ:n]	burnt [bɜ:nt]	burnt [bɜ:nt]	горіти
burst [bɜ:st]	burst [bɜ:st]	burst [bɜ:st]	вибухнути
bust [bʌst]	busted [bʌstɪd/ bust [bʌst]	busted [bʌstɪd/ bust [bʌst]	Збанкрутувати, розоритися
buy [bai]	bought [bɔ:t]	bought [bɔ:t]	купувати
C			
cast [kɑ:st]	cast [kɑ:st]	cast [kɑ:st]	Кидати, викинути
catch [kætʃ]	caught [kɔ:t]	caught [kɔ:t]	Ловити, хапати, встигнути
choose [tʃu:z]	chose [ʃəʊz]	chosen [tʃəʊz(ə)n]	вибирати
cleave [kli:v]	cleft [kleft]	cleft [kleft]	Розколювати, розрізати
cling [kɪŋ]	clung [kɪŋ]	clung [kɪŋ]	Чіплятися, триматися
clothe [kloʊð]	clothed [kloʊðd]/ clad [klæd]	clothed [kloʊðd]/ clad [klæd]	одягати
come [kʌm]	came [keɪm]	come [kʌm]	приходити
cost [kɒst]	cost [kɒst]	cost [kɒst]	коштувати
creep [kri:p]	crept [krept]	crept [krept]	повзати

cut [kʌt]	cut [kʌt]	cut [kʌt]	різати
D			
deal [di:l]	dealt [delt]	dealt [delt]	мати справу
dig [dɪg]	dug [dʌg]	dug [dʌg]	копати
disprove [dɪs'pru:v]	disproved [dɪs'pru:vd]	disproved [dɪs'pru:vd]/ disproven [dɪs'pru:vən]	спростовувати
dive [daɪv]	dove [doʊv/ dived [daɪvd]	dived [daɪvd]	Пірнати, занурюватися
do [du:]	did [dɪd]	done [dʌn]	робити
draw [drɔ:]	drew [dru:]	drawn [drɔ:n]	Малювати, тягти
dream [dri:m]	dreamt [dremt]	dreamt [dremt]	Мріяти, дрімати
drink [drɪŋk]	drank [dræŋk]	drunk [drʌŋk]	пити
drive [draɪv]	drove [drouv]	driven [ˈdrɪvn]	водити
dwel [dwel]	dwelt [dwelt]/ dwelled [dweld]	dwelt [dwelt]/ dwelled [dweld]	Проживати, жити
E			
eat [i:t]	ate [eɪt]	eaten [ˈi:tn]	їсти
F			
fall [fɔ:l]	fell [fel]	fallen [ˈfɔ:lən]	падати
feed [fi:d]	fed [fed]	fed [fed]	годувати
feel [fi:l]	felt [felt]	felt [felt]	відчувати

fight [fait]	fought [fɔ:t]	fought [fɔ:t]	боротися
find [faɪnd]	found [faʊnd]	found [faʊnd]	знаходити
fit [fit]	fit [fit]	fit [fit]	Підходить за розміром
flee [fli:]	fled [flɛd]	fled [flɛd]	Тікати, зникати
fling [flɪŋ]	flung [flʌŋ]	flung [flʌŋ]	Кидати, кидати
fly [flai]	flew [flu:]	flown [flaʊn]	літати
forbid [fə'baɪd]	forbade [fə'beɪd]	forbidden [fə'bɪdn]	забороняти
forgo (forego) [fɔ:'gəʊ]	forewent [fɔ:'wɛnt]	foregone [fɔ:'gɒn]	Відмовлятися, утримуватися
forecast [ˈfɔ:kɑ:st]	forecast [ˈfɔ:kɑ:st]	forecast [ˈfɔ:kɑ:st]	прогнозувати
foresee [fɔ:'si:]	foresaw [fɔ:'sɔ:]	foreseen [fɔ:'si:n]	Передбачати, передбачати
foretell [fɔ:'tɛl]	foretold [fɔ:'təʊld]	foretold [fɔ:'təʊld]	Передбачати, передвіщати
forget [fə'get]	forgot [fə'gɒt]	forgotten [fə'gɒt(ə)n]	забувати
forgive [fɔ'gɪv]	forgave [fɔ'geɪv]	forgiven [fɔ'gɪvn]	прощати
forsake [fə'seɪk]	forsook [fə'sʊk]	forsaken [fə'seɪkn]	Залишати, залишати
freeze [fri:z]	froze [frouz]	frozen [ˈfrouzn]	замерзати

G

get [get]	got [gɒt]	got [gɒt]	отримувати
gild [gɪld]	gilt [gɪlt]	gilt [gɪlt]	золотити
give [giv]	gave [geɪv]	given [gɪvn]	давати
go [gou]	went [went]	gone [gɒn]	йти
grind [graɪnd]	ground [graʊnd]	ground [graʊnd]	молоти, перемелювати
grow [grou]	grew [gru:]	grown [groun]	рости
H			
hang [hæŋ]	hung [hʌŋ]	hung [hʌŋ]	вішати
have [hæv]	had [hæd]	had [hæd]	мати
hear [hiə]	heard [hɜ:d]	heard [hɜ:d]	чути
hide [haɪd]	hid [hɪd]	hidden [ˈhɪdn]	ховати
	heaved [həʊv]/ hove [hi:vd]	heaved [həʊv]/ hove [hi:vd]	тягнути, тужитися
hew [hju:]	hewed [hju:d]	hewn/ hewed [hju:d]/ [hju:n]	рубати, зрубати
hit [hit]	hit [hit]	hit [hit]	влучати в ціль
hide [haɪd]	hid [hɪd]	hidden [hɪdn]	приховувати, ховати
hold [hould]	held [held]	held [held]	тримати
hurt [hɜ:t]	hurt [hɜ:t]	hurt [hɜ:t]	забити
I			
inlay [ɪnˈleɪ]	inlaid [ɪnˈleɪd]	inlaid [ɪnˈleɪd]	Вкладати (гроші),

			інкрустувати
input			Ввести,
['ɪnpʊt]	input ['ɪnpʊt]	input ['ɪnpʊt]	вводити
interweave	interwove	interwoven	
[ɪntə'wi:v]	[ɪntə'wəʊv]	[ɪntə'wəʊv(ə)n]	вплітати
K			
keep [ki:p]	kept [kept]	kept [kept]	утримувати
			стояти на
kneel [ni:l]	knelt [nelt]	knelt [nelt]	колінах
			в'язати,
knit [nɪt]	knit [nɪt]	knit [nɪt]	штопати
know [nou]	knew [nju:]	known [noun]	знати
L			
lay [lei]	laid [leid]	laid [leid]	класти
lead [li:d]	led [led]	led [led]	вести
lean [li:n]	leant [lent]	leant [lent]	нахилятися
			стрибати,
leap [li:p]	leapt [lept]	leapt [lept]	скакати
learn [lɜ:n]	learnt [lɜ:nt]	learnt [lɜ:nt]	вчити
leave [li:v]	left [left]	left [left]	залишати
lend [lend]	lent [lent]	lent [lent]	займати
let [let]	let [let]	let [let]	дозволяти
lie [lai]	lay [lei]	lain [lein]	лежати
light [lait]	lit [lit]	lit [lit]	висвітлювати
lose [lu:z]	lost [lɒst]	lost [lɒst]	втрачати

M			
make [meik]	made [meid]	made [meid]	виробляти
mean [mi:n]	meant [ment]	meant [ment]	означати
meet [mi:t]	met [met]	met [met]	зустрічати
mistake [mis'teik]	mistook [mis'tuk]	mistaken [mis'teik(e)n]	помилятися
mow [mou]	mowed [moud]	mown [moun]	Косити, стригти
O			
overcome [əʊvə'kʌm]	overcame [əʊvə'keɪm]	overcome [əʊvə'kʌm]	Подолати, побороти
P			
pay [pei]	paid [peid]	paid [peid]	платити
plead [pli:d]	pleaded [pli:dið]/ pled [pləd]	pleaded [pli:dið]/ pled [pləd]	Благати, просити
prove [pru:v]	proved [pru:vd]	proven [pru:vn]	доводити
put [put]	put [put]	put [put]	покласти
Q			
quit [kwit]	quit [kwit]	quit [kwit]	виходити
R			
read [ri:d]	read [red]	read [red]	Читати
relay [rɪ'leɪ]	relayed [rɪ'leid]	relayed [rɪ'leid]	Передавати, транслявати

rid [rɪd]	rid [rɪd]	rid [rɪd]	Позбавляти, звільняти
ride [raɪd]	rode [roud]	ridden [ˈrɪdn]	Їздити верхи
ring [rɪŋ]	rang [ræŋ]	rung [rʌŋ]	дзвеніти
rise [raɪz]	rose [rouz]	risen [ˈrɪzn]	підніматися
run [rʌŋ]	ran [ræŋ]	run [rʌŋ]	бігти
S			
saw [sɔ:]	sawed [sɔ:d]	sawed [sɔ:d]/ sawn [sɔ:n]	Пиляти, розпиляти
say [sei]	said [sed]	said [sed]	говорити
see [si:]	saw [sɔ:]	seen [si:n]	бачити
seek [si:k]	sought [sɔ:t]	sought [sɔ:t]	Шукати
sell [sel]	sold [sould]	sold [sould]	продавати
send [send]	sent [sent]	sent [sent]	посилати
set [set]	set [set]	set [set]	ставити
sew [sou]	sewed [soud]	sewn [soun]	шити
shake [ʃeɪk]	shook [ʃuk]	shaken [ˈʃeɪk(ə)n]	струшувати
shave [ʃeɪv]	shaved [ʃeɪvd]	shaved [ʃeɪvd]/ shaven [ʃeɪvən]	Голити, голитися
shear [ʃiə]	sheared [ʃiəd]	sheared [ʃiəd]/ shorn [ʃɔ:n]	Стригти, зрізати
shed [ʃed]	shed [ʃed]	shed [ʃed]	Проливати, втрачати
shine [ʃaɪn]	shone [ʃoun]	shone [ʃoun]	Світити, сяяти
shit [ʃɪt]	shit [ʃɪt]	shit [ʃɪt]	гадити

shoe [ʃu:]	shod [ʃɒd]	shod [ʃɒd]	Взувати, підкувати
shoot [ʃu:t]	shot [ʃɒt]	shot [ʃɒt]	Стріляти, фотографувати
show [ʃəu]	showed [ʃəud]	shown [ʃəun]	показувати
shrink [ʃrɪŋk]	shrank [ʃræŋk]	shrunk [ʃrʌŋk]	зменшувати
shut [ʃʌt]	shut [ʃʌt]	shut [ʃʌt]	закривати
sing [sɪŋ]	sang [sæŋ]	sung [sʌŋ]	співати
sink [sɪŋk]	sank [sæŋk], sunk [sʌŋk]	sunk [sʌŋk]	тонути
sit [sit]	sat [sæt]	sat [sæt]	сидіти
slay [sleɪ]	slew [slu:]	slain [sleɪn]	Вбивати, вбивати
sleep [sli:p]	slept [slept]	slept [slept]	спати
slide [slaid]	slid [slid]	slid [slid]	ковзати
sling [slɪŋ]	slung [slʌŋ]	slung [slʌŋ]	повісити
slink [slɪŋk]	slinked [slɪŋkt]/ slunk [slʌŋk]	slinked [slɪŋkt]/ slunk [slʌŋk]	вислизати
slit [slɪt]	slit [slɪt]	slit [slɪt]	Розрізати, перерізати
smell [smel]	smelt [smɛlt]	smelt [smɛlt]	Пахнути, відчувати
smite [smaɪt]	smote [sməʊt]	smitten [ˈsmɪtn]	Вражати, бити
sow [sou]	sowed [soud]	sown [soun]	сіяти

		spoken	
speak [spi:k]	spoke [spouk]	[ˈspouk(e)n]	говорити
			Поспішати,
speed [spi:d]	sped [spɛd]	sped [spɛd]	мчати
			Вимовляти по
spell [spel]	spelt [spelt]	spelt [spelt]	буквах
spend			
[spend]	spent [spent]	spent [spent]	витрачати
spill [spil]	spilt [spilt]	spilt [spilt]	проливати
			Крутити,
spin [spin]	spun [spʌn]	spun [spʌn]	вертіти
	spit [spɪt]/ spat	spit [spɪt]/ spat	
spit [spɪt]	[spæt]	[spæt]	плювати
			Розділяти,
split [splɪt]	split [splɪt]	split [splɪt]	розбивати
spoil [spɔɪl]	spoilt [spɔɪlt]	spoilt [spɔɪlt]	псувати
spread			
[spred]	spread [spred]	spread [spred]	розстеляти
spring			
[sprɪŋ]	sprang [spræŋ]	sprung [sprʌŋ]	стрибати
stand			
[stænd]	stood [stu:d]	stood [stu:d]	стояти
steal [sti:l]	stole [stouɫ]	stolen [ˈstəʊlən]	красти
stick [stɪk]	stuck [stʌk]	stuck [stʌk]	колоти
sting [stɪŋ]	stung [stʌŋ]	stung [stʌŋ]	жалити
stink [stɪŋk]	stank [stræŋk]	stunk [stʌŋk]	Смердіти,

			пахнути
	strewed		
strew [stru:]	[stru:d]	strewn [stru:n]	посипати
stride			
[straɪd]	strode [strood]	stridden [strɪdn]	крокувати
strike		struck [strʌk]/	бити,
[straɪk]	struck [strʌk]	stricken [strɪkən]	страйкувати
string [strɪŋ]	strung [srtʌŋ]	strung [srtʌŋ]	Нанизувати, вішати
	strove		
	[stroʊv]/		
strive	strived	strove [stroʊv]/	намагатися,
[straɪv]	[straɪvd]	strived [straɪvd]	старатися
swear [swɛə]	swore [swɔ:]	sworn [swɔ:n]	клястися, присягати
	sweat [swet]/		
	sweated	sweat [swet]/	
sweat [swet]	[swetɪd]	sweated [swetɪd]	потіти
sweep			
[swi:p]	swept [swept]	swept [swept]	вимітати
	swelled	swollen	
swell [swel]	[sweld]	[ˈswoul(e)n]	розбухати
swim [swɪm]	swam [swem]	swum [swʌm]	плавати
swing [swɪŋ]	swung [swʌŋ]	swung [swʌŋ]	качати
T			
take [teɪk]	took [tuk]	taken [ˈteɪk(ə)n]	Брати, взяти

teach [ti:tʃ]	taught [tɔ:t]	taught [tɔ:t]	вчити
tear [tɛə]	tore [tɔ:]	torn [tɔ:n]	рвати
tell [tel]	told [tould]	told [tould]	розповідати
think [θɪŋk]	thought [θɔ:t]	thought [θɔ:t]	думати
throw [θrəu]	threw [θru:]	thrown [θrəun]	кидати
thrust [θrʌst]	thrust [θrʌst]	thrust [θrʌst]	Засовувати, увіткнути
tread [tred]	trod [trɒd]	trodden [trɒdn]	Топтати, давити
U			
undergo [ʌndə'gəʊ]	underwent [ʌndə'went]	undergone [ʌndə'gɒn]	Відчувати, переносити
understand [ʌndə'stænd]	understood [ʌndə'stʊd]	understood [ʌndə'stʊd]	розуміти
undertake [ʌndə'teɪk]	undertook [ʌndə'tʊk]	undertaken [ʌndə'teɪk(ə)n]	Робити, здійснювати
undo [ʼʌn'du:]	undid [ʼʌn'dɪd]	undone [ʼʌn'dʌn]	Знищувати, скасовувати
upset [ʌp'set]	upset [ʌp'set]	upset [ʌp'set]	засмучувати, розстроювати
W			
		woken	
wake [weɪk]	woke [wouk]	[ʼwouk(e)n]	прокидатися
wear [weə]	wore [wɔ:]	worn [wɔ:n]	носити
	wove [wouv]/	wove [wouv]/	
weave [wi:v]	weaved	weaved [wi:vd]	Ткати, плести

	[wi:vd]		
	wed [wɛd]/		
	wedded	wed [wɛd]/	
wed [wɛd]	[ˈwɛdɪd]	wedded [ˈwɛdɪd]	одружитися
weep [wi:p]	wept [wept]	wept [wept]	плакати
wet [wet]	wet [wet]	wet [wet]	вимочувати
win [wɪn]	won [wʌn]	won [wʌn]	вигравати
wind	wound		
[waɪnd]	[waʊnd]	wound [waʊnd]	звиватися
withdraw	withdrew	withdrawn	Знімати,
[wɪðˈdrɔ:]	[wɪðˈdru:]	[wɪðˈdrɔ:n]	видаляти
withhold	withheld	withheld	Утримувати,
[wɪðˈhəʊld]	[wɪðˈhɛld]	[wɪðˈhɛld]	приховувати
withstand	withstood	withstood	Витримувати,
[wɪðˈstand]	[wɪðˈstʊd]	[wɪðˈstʊd]	чинити опір
			Вичавлювати,
wring [rɪŋ]	wrung [rʌŋ]	wrung [rʌŋ]	скручувати
write [raɪt]	wrote [raʊt]	written [ˈrɪtn]	писати

Питальна форма Past Indefinite правильних і неправильних дієслів утворюється з допоміжного дієслова to do в Past Indefinite (did) та інфінітива основного дієслова без частки to. Допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

What **did** he **say**?

When **did** you **see** her?

Заперечна форма Past Indefinite утворюється з допоміжного дієслова **to do** в Past Indefinite, заперечної частки **not** та інфінітива основного дієслова без частки **to**:

They did not see my note. Вони не бачили моєї записки.

He did not know this. Він не знав цього.

Past Indefinite вживається:

- для вираження *одноразової* або *постійної дії в минулому*. Час минулої дії часто уточнюється обставинними словами **yesterday** учора; **last week** минулого тижня; **last year** торік; **last summer** минулого літа; **the other day** недавно, цими днями та ін.:

He **watched** an interesting film **yesterday**.

- для вираження ряду послідовних дій у минулому:

I **dressed**, **went** downstairs, **had** some coffee in the kitchen and **went** out to the garage.

Past Continuous

Past Continuous утворюється з допоміжного дієслова **to be** в Past Indefinite та дієприкметника теперішнього часу основного дієслова:

I **was** working. We **were** working.

You **was** working. You **were** working.

He/she/it **was** working. They **were** working.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

What **were** you **telling** him? Що ви йому говорили?

У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка **not**:

I **was not working** in the evening. Я не працював увечері.

Past Continuous вживається для вираження дії, що відбулась, тривала в певний момент чи період часу у минулому. На час дії звичайно вказують також обставинні слова типу **at two o'clock, at midnight, at that moment**, або підрядні речення з дієсловом-присудком у Past Indefinite.

He **was working** at his English at that time. - Він працював над англійською мовою в той час.

Alice **was sitting** by the window when he came in. – Еліс сиділа біля вікна, коли він увійшов.

Present Perfect

Перфектний (доконаний) час Present Perfect виражає дію, що відбулася до певного моменту чи періоду в теперішньому часі. Перфектний час звичайно виражає наявність якогось результату дії, пов'язаної з наступними подіями.

Present Perfect утворюється з допоміжного дієслова to have у Present Indefinite та дієприкметника минулого часу (Past Participle) основного дієслова.

Past Participle правильних дієслів утворюється додаванням до інфінітива закінчення **–ed**, тобто за формою Past Participle правильних дієслів не відрізняється від Past Indefinite.

Past Participle неправильних дієслів треба запам'ятати. (Див. табл. вище)

To invite – **invited**

To build – **built**

I **have worked**.

We **have worked**.

You **have** worked.

You **have** worked.

He/She/It **has** worked.

They **have** worked.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

Have you ever **lived** in Germany? – Ви коли-небудь жили в Німеччині?

У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка **not**:

My wife **has not** yet **come**. – Моя дружина ще не прийшла.

Present Perfect вживається для вираження дії, яка відбулась до моменту мовлення, і той, хто говорить, має на увазі результат цієї минулої дії, її важливість на момент мовлення:

I have locked the door. – Я замкнув двері (двері зараз замкнені).

Час дії, вираженої дієсловом у Present Perfect, здебільшого не зазначається, тому що у центрі уваги результат дії, а не час її перебігу.

You have not told me the whole story. – Ви не розповіли мені всього.

Present Perfect вживається також у реченнях з обставинами часу:

а) що означають період часу, який почався в минулому і тривав до моменту мовлення: **up to now**, **up to the present** до цього часу; **lately** нещодавно, за останній час; **recently** останнім часом; **so far** до цього часу; **since** відтоді; **not yet** ще не:

Have you **seen** him **recently**? – Ви бачили його останнім часом?

б) що означають період часу, який ще не закінчився: **today** сьогодні; **this week** цього тижня, **this month** цього місяця, **this year** цього року, **this morning** сьогодні вранці та ін.

Have you **seen** her **today**? – Ви бачили її сьогодні?

Але з цими обставинами часу вживається також Past Indefinite.

A letter **came** from them today. – Сьогодні від них надійшов лист.

Present Perfect вживається також у реченнях з прислівниками неозначеного часу і частотності: **ever** коли-небудь, **never** ніколи, **often** часто, **seldom** рідко, **already** вже, **just** щойно:

Have you ever thought about it? – Ви коли-небудь думали про це?

Present Perfect вживається для вираження дії або стану, що триває з якогось моменту в минулому аж до моменту мовлення.

I **have known** her for years. – Я знав її багато років.

Період тривалості дії здебільшого позначається прийменником **for** (**for an hour** протягом години , **for ten years** протягом десяти років , **for a long time** довгий час і т.п.), а початок дії – словом **since** (**since five o'clock** з п'ятої години , **since Monday** з понеділка , **since I saw him** з того часу як я його бачив і т.п.).

У підрядних реченнях часу й умови Present Perfect вживається для вираження дії , що закінчилися **до** певного моменту в майбутньому.

You shall not go till you have told me all. – Ви не підете, поки не розповісте мені все.

У цьому разі Present Perfect перекладається на українську мову майбутнім часом.

Past Perfect

Past Perfect утворюється з допоміжного дієслова to have у Past Indefinite та дієприкметника минулого часу (Past Participle) основного дієслова.

I (he, she, it, we, you, they) **had worked**.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

Had you worked?

У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається заперечна частка **not**:

I had not worked.

Past Perfect вживається:

- для вираження дії, що *відбулася раніше іншої минулої дії*, позначеної дієсловом у Past Indefinite.

I told you I **had met** her. – Я казав тобі, що зустрічав її. (*зустрічав її раніше, ніж говорив про це*)

- для вираження минулої дії, що вже *закінчилася* до певного моменту в минулому. Цей момент позначається такими словосполученнями: **by two o'clock** до другої години, **by that time** до того часу, **by the 1st of September** до першого вересня тощо.

I had done my homework by eight o'clock.

Future Tenses

Future Indefinite

Future Indefinite – часова форма дієслова, що виражає дію, яка відбудеться або відбуватиметься в майбутньому.

Future Indefinite утворюється з допоміжних дієслів без частки **to**.

Допоміжне дієслово **shall** вживається в першій особі однини і множини, **will** – у другій і третій особі.

I shall work.

We shall work.

You will work.

You will work.

He/she/it will work.

They will work.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом

Shall I (we) read, cook?

Will you (he, she, it, they) read, cook?

У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка **not**:

He **will not** stay there. – Він не залишиться там.

Future Indefinite вживається для вираження *одноразової, постійної або повторюваної дії в майбутньому* зі словами **tomorrow, tonight, in a week, next week, in future**.

He **will work** in a hospital **next year**. – Наступного року він працюватиме в лікарні.

Future Continuous

Для вираження тривалої дії, що відбуватиметься в **якийсь момент або період часу в майбутньому**, вживається Future Continuous.

We shall be studying all morning. – Ми будемо вчитись увесь ранок.

Future Continuous утворюється з допоміжного дієслова **to be** в Future Indefinite та дієприкметника теперішнього часу основного дієслова.

I shall be working.

We shall be working.

You will be working.

You will be working.

He/she/it will be working.

They will be working.

У питальній формі допоміжне дієслово **shall** або **will** ставиться перед підметом

Shall I (we) be reading, cooking?

Will you (he, she, it, they) be reading, cooking?

У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка **not**:

He **will not** be working. – Він не буде працювати.

"to be going"

Дієслово **to go** у Present Continuous з інфінітивом дієслова означає намір виконати дію в найближчому майбутньому або надає їй відтінку обов'язковості, неминучості виконання дії, позначеної інфінітивом.

I am going to speak. – Я буду говорити.

He is going to be a psychologist. – Він збирається бути психологом.

Modal Verbs (can, to be able to, could, must, have to, should)

В англійській мові є група дієслів (**can, may, ought, shall, will, would, need, dare, to be able to, could, must, have to, should**), які називаються модальними. Ці дієслова не мають усіх основних форм, властивих іншим дієсловам, і тому вони ще називаються недостатніми (Defective Verbs).

Модальні дієслова *не вживаються самотійно*, а лише в сполученні з інфінітивом іншого дієслова.

I **can help** you. – Я можу допомогти вам.

He **must go** there. – Він мусить іти туди.

Без інфінітива іншого дієслова модальні дієслова вживаються лише тоді, коли інфінітив зрозумілий з контексту.

Can you **do** it? Yes, **I can**. – Ви можете зробити це? Так.

Модальні дієслова не виражають дії або стану, а лише *можливість, необхідність, бажаність, імовірність, сумнів, дозвіл, заборону, здатність виконання дії*, позначені інфінітивом.

Модальні слова мають ряд особливостей:

1. Модальні дієслова не мають майбутнього часу, тривалих і перфектних часів.
2. Після модальних дієслів інфінітив вживається без частки **to**.

Виняток становлять дієслова **to be** і **to have** у модальному значенні та дієслово **ought**, після яких інфінітив може вживатися з часткою **to**, а також дієслова **need** і **dare**, після яких інфінітив може вживатися з часткою **to** і без неї.

3. У третій особі однини теперішнього часу модальні дієслова не мають закінчення **-(e)s**.

He may come tomorrow. – Можливо, він прийде завтра.

4. Питальна й заперечна форми теперішнього і минулого часу модальних дієслів утворюються без допоміжного дієслова **to do**.

У питальній формі модальні дієслова ставляться перед підметом:

May I come in? – Можна увійти?

У заперечній формі після модальних дієслів вживається заперечна частка **not**:

You should not do it. – Вам не слід цього робити.

Can у теперішньому часі пишеться разом з часткою **not**:

He cannot dream. – Він не вміє мріяти.

В усному мовленні у заперечних реченнях вживаються переважно скорочені форми модальних слів:

Cannot - can't

will not - won't

Could not - couldn't

should not - shouldn't

May not - mayn't

would not - wouldn't

Might not - mightn't

ought not - oughtn't

Must not - mustn't

need not - needn't

Shall not - shan't

Can, could, to be able to

Виражає фізичну або розумову здатність, уміння або можливість виконати дію в теперішньому (can) або минулому (could) часі:

I **can** help you. – Я можу допомогти вам.

I **couldn't** solve the problem. – Я не зміг розв'язати проблему.

Дієслово can не має майбутнього часу. Замість can вживається сполучення **to be able to** *бути спроможним*: інфінітив після нього вживається з часткою **to**.

Вираз **to be able** іноді вживається також відносно теперішнього і минулого часу:

Perhaps this young man **will be able** to help you. – Можливо, цей молодий чоловік зможе допомогти вам.

She **wasn't able** to answer. – Вона не могла відповідати.

Дієслово can вживається для вираження дозволу або заборони (в заперечній формі).

You **can** use dictionaries. – Можете користуватись словниками.

You **can't** use dictionaries. – Словниками користуватись не можна.

Форма **could** у значенні дозволу вживається лише в питальних реченнях для вираження ввічливого прохання.

Could I take your pen? – Можна мені взяти вашу ручку?

May, might

Дієслово may має дві форми: теперішній час may і минулий час might.

Дієслово may найчастіше виражає *припущення з відтінком сумніву, невпевненості*.

She **may** come back. – Може, вона повернеться.

Дієслово **may** вживається для вираження *дозволу*.

May I help you? – Можна вам допомогти? – Yes, you **may**. – Так, можна.

Форма **might** вживається в питальних реченнях для вираження *ввічливого прохання*.

Might I speak to you? – Дозвольте звернутись до вас?

Заперечна форма **may not** означає заборону, але вона рідко вживається. У таких випадках звичайно вживається заперечна форма дієслова **must** (іноді **can**).

May we use dictionaries? – Можна користуватися словником? – No, you **must not**. – Ні, не можна.

Дозвіл або заборону можна виразити також за допомогою словосполучень **to be allowed** і **to be permitted**, які вживаються замість **may** стосовно дії у минулому або майбутньому часі.

We **were allowed to use** dictionaries. – Нам дозволяли користуватись словниками.

We **shall be allowed to use** dictionaries. – Нам дозволять користуватись словниками.

Для вираження *докору, несхвалення, осуду* звичайно вживається лише форма **might**.

You **might be** more polite. – Ти міг би бути уважнішим.

Must, have to

Дієслово **must** виражає *обов'язок, необхідність, наказ*. У цьому значенні **must** вживається у стверджувальних і питальних реченнях лише з неозначеним інфінітивом.

To catch the train I **must get up** at six. – Щоб потрапити на поїзд, я мушу встати о 6 годині.

Must we **come** to hospital tomorrow? – Чи треба нам приходити в лікарню завтра?

Для вираження необхідності стосовно минулого і майбутнього часу вживається дієслово **to have to** у відповідних часових формах.

He **had to wait** a quarter of an hour. – Він мусив чекати чверть години.

I **shall have to pay** him something. – Мені доведеться щось заплатити йому.

У заперечних реченнях **must** виражає *заборону*.

You **must not talk** aloud here. – Тут не дозволяється голосно розмовляти.

Коли йдеться про те, що нема потреби, необхідності виконати дію, вживають заперечну форму дієслова **need – need not (needn't)** або заперечну форму модального дієслова **to have**.

Must I **sign** this paper? – Я повинен підписати цей документ? – No, you **needn't**. – Ні, не треба.

You **don't have to come** so early. – Не обов'язково приходити так рано.

Дієслово **must** вживається для вираження *припущення*, що межує з упевненістю.

He **must be** twenty years old. – Йому, напевно, двадцять років.

Модальне дієслово **to have** виражає *необхідність чи обов'язковість* дії, зумовленої обставинами.

You'll **have to go** home now. – Вам доведеться зараз піти додому.

Should, ought

Дієслова **should i ought** майже не різняться за значенням. Кожне з них має лише одну форму. **Should** вживається з інфінітивом без частки **to**. Після **ought** інфінітив вживається з часткою **to**.

Дієслова **should i ought** виражають *моральний обов'язок* (з точки зору того, хто говорить), *пораду, рекомендацію*.

John is in hospital. You **should visit** him. – Джон в лікарні. Ви б відвідали його.

You **ought to read** more. – Вам слід більше читати.

Дієслова **should i ought** іноді вживаються для вираження *припущення з відтінком упевненості*. Проте в цьому значенні частіше вживається дієслово **must**.

You **ought to be** a happy wife. – Ви, певно, щаслива дружина.

Passive Voice

В англійській мові дієслова вживаються в активному (the Active Voice) і пасивному (the Passive Voice).

Якщо підметом речення є суб'єкт дії, то дієслово-присудок вживається в активному стані.

My mother **wrote** this letter yesterday. – Моя мати написала цього листа вчора.

Якщо підметом речення є об'єкт дії, то дієслово-присудок вживається в пасивному стані.

This letter **was written** yesterday. – Цей лист було написано вчора.

Усі часові форми пасивного стану утворюються з відповідних часів дієслова **to be** та дієприкметника минулого часу (**Participle II**) основного дієслова.

Present Indefinite: The house **is built**. The work **is finished**.

Past Indefinite: The house **was built**. The work **was finished**.

Future Indefinite: The house **will be built**. The work **will be finished**.

Present Continuous: The house **is being built**. The work **is being finished**.

Past Continuous: The house **was being built**. The work **was being finished**.

Future Continuous: The house **will be being built**. The work **will be being finished**.

Present Perfect: The house **has been built**. The work **has been finished**.

Past Perfect: The house **had been built**. The work **had been finished**.

Future Perfect: The house **will have been built**. The work **will have been finished**.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом.

Where **was** this book **published**? – Де була видана ця книжка?

У заперечній формі частка **not** ставиться після допоміжного дієслова.

He **was not sent** there. – Його туди не посилали.

Conditionals

Умовне речення складається з двох частин: умови і результату. Умову легко пізнати, вона завжди починається зі слова **if** (якщо). Результат зазвичай повідомляє нам, що буде, якщо виконати умову.

Існує 4 основних типи умовних речень в англійській мові: нульовий (Zero Conditionals), перший (First Conditional), другий (Second Conditional) і третій (Third Conditional). У всіх типах використовуються різні часи.

Умова може бути як на початку, так і в середині речення. В українській мові ми завжди відокремлюємо умову від результату комами. В англійській мові ми ставимо кому, тільки коли умова стоїть на початку.

Я скажу йому, якщо побачу його. – I will tell him if I see him.

Якщо я його побачу, я скажу йому. – If I see him, I will tell him.

Zero Conditional - умовні речення нульового типу

Цей тип показує умову, яка завжди буде правдою: наукові факти, закони природи, загальноприйняті або очевидні твердження. Зазвичай речення з Zero Conditionals переводяться теперішнім часом, оскільки вони завжди є правдою.

If you heat water to 100°, it boils. – Якщо нагріти воду до 100°, вона закипить.

Zero Conditional утворюється за такою схемою:

Умова: If + Present Indefinite

Результат: Present Indefinite

First Conditional – умовні речення першого типу

Умовне речення першого типу називають ще “реальним” умовним, адже воно показує дію, яка з великою ймовірністю трапиться, якщо виконати умову. Такі речення описують ситуацію, яка відбудеться в майбутньому часі.

При побудові подібних речень у нашій мові ми використовуємо в умові та в результаті майбутній час, але в англійській тільки в результаті буде майбутній час, а в умові – теперішній.

Умова: If + Present Indefinite

Результат: Future Indefinite

If you help me, I shall do this work on time. – Якщо ти мені допоможеш, я виконаю роботу вчасно.

Second Conditional – умовні речення другого типу

Цей тип умовних речень називається “майже нереальним”. Він показує

малоймовірну або уявну ситуацію, яка відноситься до теперішнього або майбутнього часу. Така ситуація звичайно не відповідає фактам в теперішньому. Шанс того, що ця подія відбудеться, невеликий, але не виключений зовсім.

Умова: If + Past Indefinite

Результат: would + дієслово без to

If I **knew** his address, I **would write** to him. – Якби я знав його адресу, я б написав йому.

Зверніть увагу, що в умовних реченнях використовується одна форма дієслова to be - were для однини і множини.

If I **were** you, I would tell him. – На твоєму місці я б сказав йому.

Third Conditional – умовні речення третього типу

Третій тип називається “нереальним”. Єдиний тип умовних речень, який відноситься до минулого часу.

Умова: If + Past Perfect

Результат: would have + past participle

If I **had known** her better, I **would have** never **married** her. – Якби я знав її краще, я ніколи не одружився з нею.

If the weather **had been** fine yesterday he **would have gone** to the country. – Якби погода була гарною вчора, він би поїхав за місто.

Reported Speech

При перетворенні прямої мови на непряму утворюється складнопідрядне речення з підрядним додатковим реченням із сполучником that, або без нього.

He says, "I leave tomorrow". – He says **that** he leaves tomorrow. (He says he leaves tomorrow.)

Як і в українській мові, особові й присвійні займенники при заміні прямої мови непрямою змінюються або залишаються без змін залежно від змісту.

She says, "**I**'ll work in **my** village". – She says that **she**'ll work in **her** village.

She says, "**They** will work in **their** village". – She says that **they** will work in **their** village.

Якщо в словах автора присудок виражено дієсловом to say з додатком, що позначає особу, до якої звернено пряму мову (цей додаток вживається з прийменником to), то перед непрямою мовою to say звичайно замінюється дієсловом to tell, після якого додаток вживається без прийменника. Але якщо дієслово to say у словах автора вжито без додатка, то воно залишається і перед непрямою мовою.

He **says to me**, "I know it." – He **tells me** that he knows it.

He **says**, "I know it." – He **says** that he knows it.

Якщо в словах автора дієслово-присудок виражає минулу дію, то при перетворенні прямої мови на непряму час дієслова змінюється відповідно до правил узгодження часів, а саме:

A) Present Indefinite змінюється на Past Indefinite.

He **said**, "I know it." – He **said** that he **knew** it.

Б) Present Continuous змінюється на Past Continuous.

"**I am working**," she **said**. – She said that she **was working**.

В) Present Perfect змінюється на Past Perfect.

He **said**, "**I have done** the task". - He said that he **had done** the task".

Г) Present Perfect Continuous змінюється на Past Perfect Continuous.

“I **have been working** since 8 o’clock,” she said. – She said that she **had been working** since 8 o’clock.

Д) Past Indefinite змінюється на Past Perfect.

He **said**, “I **saw** her there”. - He said that he **had seen** her there”.

Е) Past Continuous змінюється на Past Perfect Continuous.

He **said**, “I was reading”. - He said that he **had been** reading”.

Але, якщо час дії точно зазначено, Past Indefinite і Past Continuous залишаються без змін.

“I **saw** her in May,” he said. – He said that he **saw** her in May.

Past Perfect і Past Perfect Continuous залишаються без змін.

They said, “We **had finished** our work by 5 o’clock. – They said that they **had finished** their work by 5 o’clock.

Усі форми майбутнього часу – Future Indefinite, Future Continuous, Future Perfect замінюється відповідними формами Future in the Past.

He said, “I’**ll go** there.” – He said that he **would go** there.

He said, “I’**ll be working** this summer.” – He said that he **would be working** that summer.

При претворенні прямої мови на непряму вказівні займенники та деякі обставини місця змінюються так:

This - that

These - those

Now - then

Here - there

Today – that day

Yesterday – the day before

The day before yesterday – two days before

Tomorrow – the next day

The day after tomorrow – two days later

Ago - before

Next – the next

He said, “I live in **this** house”. - He said that he lived in **that** house”.

Питальні речення, відтворені непрямою мовою, називаються *непрямими запитаннями* (indirect questions). Непрямі запитання мають структуру розповідного речення: в них прямий порядок слів (присудок ставиться після підмета), у Present і Past Indefinite допоміжне дієслово **to do** не вживається.

При перетворенні запитань з прямої мови на непряму дієслово **to say** у словах автора замінюється дієсловом **to ask** або одним з його синонімів.

При перетворенні прямої мови на непряму загальне запитання замінюється підрядним реченням, що з'єднується з головним за допомогою сполучників **if** або **whether**:

“**Do you know** the boy?” I asked him. – I asked him **if he knew** the boy.

При відтворенні непрямою мовою спеціальних запитань питальні слова (займенники і прислівники) стають сполучними словами:

“**Why didn't you come?**” he said to me. – He asked me **why I hadn't come**.

При перетворенні в непряму мову наказових речень наказовий спосіб дієслова прямої мови замінюється інфінітивом. У заперечній формі перед інфінітивом ставиться частка **not**.

Дієслово **to say** у словах автора замінюється дієсловами **to ask, to tell, to order** або їх синонімами.

I said to her, “**Don’t go out.**” – I asked her **not to go out.**

Студенти заочного відділення також можуть скористатись матеріалами для самостійної роботи з граматики студентів денного відділення. Ці матеріали містять теоретичний матеріал та вправи для закріплення даного матеріалу. Обсяг граматичного матеріалу відповідає програмі дисципліни заочного відділення.

Також можливо використовувати теоретичний матеріал з рекомендованої нижче літератури з граматики дисципліни. Знаходити відповідну граматичну тему та виконувати вправу у контрольній роботі.

Рекомендована література з граматики

1. Hewings M. Advanced Grammar in Use / M. Hewings. – Cambridge University Press, 2008. – 340 p.
2. Murphy R. Essential Grammar in Use. A self-study references and practice book for elementary Students of English / Raymond Murphy. – Cambridge University Press, 2009. – 320 p.
3. Murphy R. Essential Grammar in Use (Supplementary Exercises) / Raymond Murphy, Helen Naylor. – Cambridge University Press, 2009. – 287 p.
4. Short Jane. English for Psychology in Higher Education Studies: Course Book / Series editor: Terry Philips.- Garnet, 2010. – 137 p.
5. Short Jane. English for Psychology in Higher Education Studies: Teacher’s Book / Series editor: Terry Philips.- Garnet, 2010. – 261 p.
6. Short Jane. English for Psychology in Higher Education Studies: Audio CD/ Series editor: Terry Philips.- Garnet, 2010.
7. Swan M. How English works. A Grammar & Practice Book / Michael Swan, Catherine Walter. – Oxford University Press, 2008. – 345 p.
8. Thomson A. J. A Practical English Grammar / A. J. Thomson, A. V. Martinet. – Oxford University Press, 2008. – 383 p.